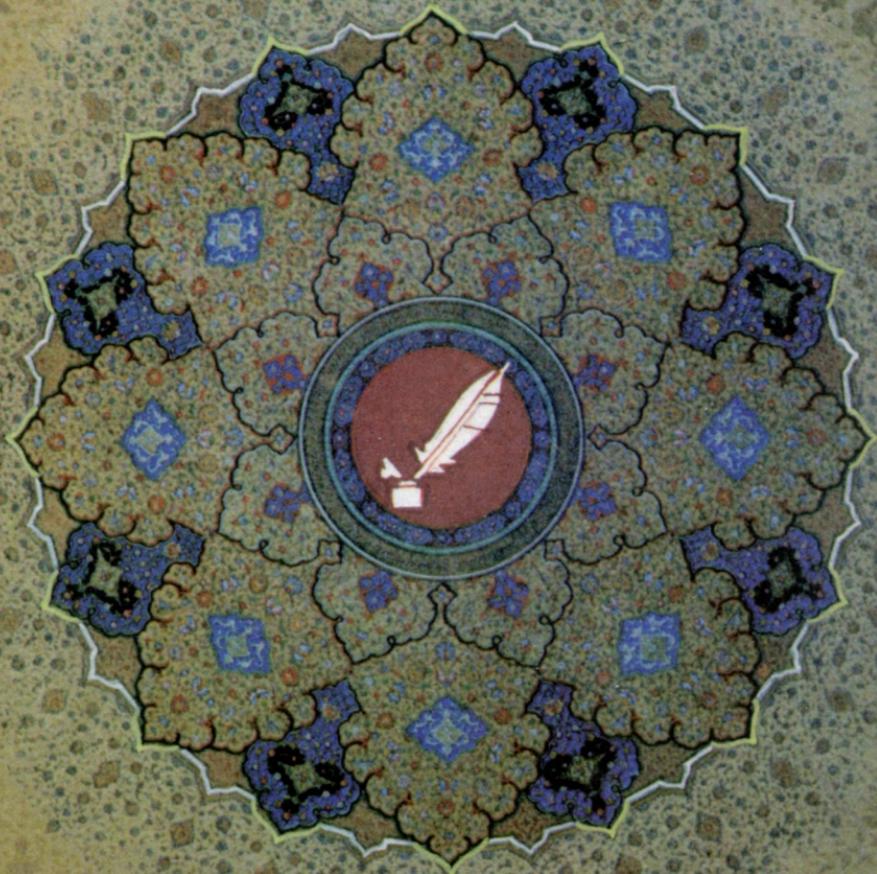

МАРСЕЛЬ
ӘХМӘТҖАНОВ

Шатар
Кулъязма Китабы

МАРСЕЛЬ
ӘХМӘТҖАНОВ

Татар
Кулъязма Китабы

Казан
Татарстан китап нәшрияты
2000

УДК 09+820/89.0
ББК 76.11(2Рос=Тат)
Ә87

Китап Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы «Татарстан Республикасы халыклары тел-ләрә турында»гы Законны гамәлгә ашыру комитеты яр-дәмендә нәшер ителә.

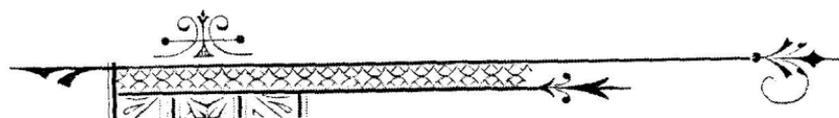
Әхмәтжанов М.И.

Ә87 Татар кулъязма китабы.— Казан: Татар.кит.нәшр.,
2000.— 270 б.

Китапта татар халкының борыңгы чорлардан алып бүгенгә көнгә кадәр булган кулъязма мирасының тарихы тикшерелә.
Кин катлау укучылар өчен чыгарыла.

ISBN 5—298—00960—3

© Татарстан китап нәшрияты, 2000

ЭЧТӘЛЕК

Кереш	3
-----------------	---

I бүлек

Татар кулъязма китабы һәм бүгенге әдәбият белеменә кай- бер актуаль мәсьәләләр	9
Татар кулъязма китабының туплану һәм өйрәнелү тари- хыннан	9
Әдәби мирасны фальсификацияләүгә каршы көрәштә архе- ография һәм текстология	20
«Шан кызы дастаны» ыгы-зыгысы	20
«Бараж дастаны» борынгымы?	37
«Жәгъфәр тарихы» әсәре	40
Археография, текстология яктылыгында Хисаметдин Мөсли- минен «Тәварихе Болгария» әсәре	53
Татар әдәбияты тарихын ачыклауда шәжәрәләр	69
Мөхәммәдьяр ижаты	69
Шагыйрь Мөүла Колый шәжәрәсе турында	77
Тажетдин Ялчыголның шәжәрәсе хақында	83

II бүлек

Татар әдәбиятының кулъязма китапларында урта гасырларда килгән кече жанрлар	92
Борынгы татар ырымнар системасы һәм аларның язмышы	94
Ырымнар — татар халкының дин тарихы чыганаклары	95
Татар ырымнары — тарихи чыганак	96
«Каһәрнамә» догасы	97
«Бәхет-дөүләт» догасы	100
Пирнамәләр	102
Васыйтьнамәләр	106
Кулъязмадагы әдәби табышмаклар	115
Китап хатимәләре (бетемнәре)	116
Хат язучылары	119
Татар елъязмалары	128
Татар кулъязма календаре	141

III бүлек

Кульязма китаплардагы татар әдәби дастаннары	165
«Таһир белән Зөһрә» дастаны	169
«Түләк белән Сусылу» дастанының яңа табылган кульязма- лары.	179
«Хурлуга белән Нәмра» дастаны	183
«Гүр углы» дастаны	186
«Ләйлә белән Мөжнүн хикәйәте»	192
«Илдан белән Гөлдан» дастаны	196
«Каһарман Катил» дастаны	198
«Искәндәр Зөлкарнәйен һәм Хатын-падишаһ хикәйәте»	205
«Кыйссаи авык» әсәре	209

IV бүлек

Әдәбият тарихына яңа исемнәр	214
Шагыйрь Шәриф Хажитархани	215
Шагыйрь Габдессәлам	217
Яхъя бине Сәфәргали	220
Шагыйрь һәм фикер иясе Кол Мөхәммәд	223
Шагыйрь Әхмәтжан Тубыли	242
Йомгак	253
Авторның археографиягә һәм текстологиягә караган, басы- лып чыккан хезмәтләренен кыскача исемлеге	257

